

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu ve věcech volebních, ve věcech místního a krajského referenda a ve věcech politických stran a politických hnutí složeném z předsedy senátu Tomáše Langáška, soudců Radana Malíka, Petra Mikeše, Pavla Molka, Miloslava Výborného a soudkyň Lenky Kaniové a Daniely Zemanové v právní věci navrhovatelky: **vláda**, se sídlem nábřeží E. Beneše 4, Praha 1, za kterou jedná na základě pověření JUDr. Václav Henych, ředitel odboru všeobecné správy Ministerstva vnitra, se sídlem nám. Hrdinů 3, Praha 4, proti odpůrci: politické hnutí **PRO – Poctivě Rozumně Odpovědně**, IČ 04277422, se sídlem Ptice 113, 252 18 Ptice, o návrhu na pozastavení činnosti politického hnutí,

t a k t o :

- I. Činnost politického hnutí PRO – Poctivě Rozumně Odpovědně **se pozastavuje.**
- II. Navrhovatelce **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Navrhovatelka podala dne 14. února 2017 u Nejvyššího správního návrh na pozastavení činnosti politického hnutí PRO – Poctivě Rozumně Odpovědně (dále jen „odpůrce“) podle § 15 odst. 1 zákona č. 424/1991 Sb., o sdružování v politických stranách a v politických hnutích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o politických stranách“).

[2] Návrh odůvodnila navrhovatelka tím, že odpůrce, který vznikl registrací u Ministerstva vnitra (dále jen „ministerstvo“) dne 28. 7. 2015, neoznámil ministerstvu ve smyslu § 10 zákona o politických stranách údaje stanovené v § 9 odst. 3 písm. b) téhož zákona, tedy jména, příjmení, data narození a adresu trvalého pobytu osob, které jsou jeho statutárním orgánem. Odpůrce dále nepředložil výroční finanční zprávu za rok 2015 (viz usnesení Poslanecké sněmovny č. 1232 ze 47. schůze konané dne 25. května 2016). Odpůrce ke dni podání návrhu vytčené nedostatky ani dodatečně neodstranil.

[3] Odpůrce se k návrhu nevyjádřil.

[4] Podle § 51 odst. 1 s. ř. s. rozhodl Nejvyšší správní soud se souhlasem účastníků řízení bez nařízení jednání.

[5] Podle § 4 písm. a) zákona o politických stranách nemohou vznikat a vyvíjet činnost strany a hnutí, které porušují ústavu a zákony nebo jejichž cílem je odstranění demokratických základů státu. Dle § 4 písm. b) zákona o politických stranách pak nemohou vznikat a vyvíjet činnost strany a hnutí, které nemají demokratické stanovisko nebo nemají demokraticky ustanovené orgány.

[6] Z § 6 odst. 5 zákona o politických stranách vyplývá povinnost politických stran a hnutí ustavit orgány strany či hnutí (včetně statutárního orgánu) nejpozději do 6 měsíců od vzniku strany či hnutí. Nejsou-li v této lhůtě orgány ustaveny, dá ministerstvo podnět k návrhu na pozastavení činnosti strany či hnutí. Do rejstříku stran a hnutí se zapisuje mj. jméno, příjmení, datum narození a adresa místa pobytu osob, které jsou statutárním orgánem strany či hnutí nebo jeho členy, s uvedením způsobu, jakým jednají jménem strany či hnutí [§ 9 odst. 3 písm. b) zákona o politických stranách]. Tyto údaje je politické hnutí povinno písemně oznámit ministerstvu do 15 dnů ode dne, kdy bylo příslušným orgánem hnutí ve věci rozhodnuto. Oznámení musí být doloženo usnesením těchto orgánů (§ 10 zákona o politických stranách).

[7] Z § 18 odst. 1 zákona o politických stranách, ve znění do 31. prosince 2016, vyplývala povinnost stran a hnutí předložit každoročně do 1. dubna Poslanecké sněmovně k informaci výroční finanční zprávu v členění konkretizovaném pod body a) až f) tohoto ustanovení. Podle § 14 odst. 1 zákona o politických stranách, ve znění do 31. prosince 2016, může být činnost strany a hnutí rozhodnutím soudu pozastavena, jestliže jejich činnost je v rozporu s § 1 až § 5, § 6 odst. 5 a § 17 až 19 téhož zákona nebo se stanovami.

[8] Novelou zákona o politických stranách, provedenou zákonem č. 302/2016 Sb., kterým se mění zákon č. 424/1991 Sb., o sdružování v politických stranách a v politických hnutích, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, byl s účinností od 1. ledna 2017 zřízen Úřad pro dohled nad hospodařením politických stran a politických hnutí, na nějž přejdou kontrolní pravomoci v oblasti dohledu nad hospodařením stran a hnutí, dosud vykonávané Poslaneckou sněmovnou (§ 19f zákona o politických stranách v platném a účinném znění). Namísto Poslanecké sněmovny budou politické strany a hnutí předkládat své výroční finanční zprávy tomuto úřadu (§ 19h zákona o politických stranách v platném a účinném znění). Stále platí, že nesplnění této povinnosti bude důvodem pro podání podnětu vládě k podání návrhu Nejvyššímu správnímu soudu na pozastavení činnosti politické strany nebo hnutí (§ 14 odst. 1 zákona o politických stranách v platném a účinném znění). Nicméně podle přechodných ustanovení (čl. II bod 2 části první zákona č. 302/2016 Sb.) je zřejmé, že odpůrce má i nyní plnit povinnost předložit výroční finanční zprávu za roky 2014 a 2015 (případně též 2016) vůči Poslanecké sněmovně, která splnění povinnosti posoudí naposledy ve lhůtě do 7. června 2017, a že se splnění této povinnosti posuzuje podle zákona o politických stranách v dosavadním znění. Agendu výročních finančních zpráv politických stran a hnutí předá Poslanecká sněmovna nově zřízenému úřadu až letos, nejpozději do 30. září 2017 (čl. II bod 1 části první zákona č. 302/2016 Sb.).

[9] Ustanovení § 15 odst. 1 zákona o politických stranách zakládá příslušnost Nejvyššího správního soudu rozhodovat o rozpuštění strany a hnutí, pozastavení činnosti strany a hnutí a o znovuoobnovení jejich činnosti. Návrh podá vláda; pokud tak neučiní do 30 dnů od doručení podnětu, může návrh podat prezident republiky. O návrhu na rozpuštění politické strany nebo politického hnutí, pozastavení nebo znovuoobnovení jejich činnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud v řízení podle části třetí, hlavy druhé, dílu pátého soudního řádu správního.

pokračování

[10] Podle § 96 s. ř. s. rozhoduje o návrhu na rozpuštění politické strany nebo politického hnutí soud podle skutkového stavu, který tu je v době rozhodnutí soudu. Soud si proto vyžádal od ministerstva aktuální informaci o oznámení údajů o osobách, které jsou statutárním orgánem odpůrce, a od Poslanecké sněmovny aktuální informaci týkající se předmětné výroční finanční zprávy.

[11] Z obsahu spisu Nejvyšší správní soud konstatuje, že odpůrce nepředložil výroční finanční zprávu za rok 2015, jak vyplývá z usnesení Poslanecké sněmovny č. 1232 z 47. schůze konané dne 25. května 2016, ke zprávě o kontrole výročních finančních zpráv politických stran a politických hnutí za rok 2015 [usnesení II písm. b) bod 42].

[12] Z přípisu JUDr. V. H., ředitele odboru všeobecné správy ministerstva, ze dne 3. 4. 2017, č. j. MV-83013-14/VS-2015, vyplynulo, že odpůrce k uvedenému datu ministerstvu údaje o osobách, které jsou jeho statutárním orgánem, neoznámil.

[13] Ze sdělení Ing. M. H., tajemnice Kontrolního výboru Poslanecké sněmovny, ze dne 4. 4. 2017, č. j. PS2017/4200, 2017/KV/328, vyžádaného Nejvyšším správním soudem pro účely tohoto řízení, je zřejmé, že se na stavu, popsaném v citovaných usneseních Poslanecké sněmovny, nic nezměnilo, tedy že odpůrce svou povinnost předložit výroční finanční zprávu za rok 2015 nesplnil ani dodatečně.

[14] Z údajů obsažených ve spisu lze s jistotou dovodit, že odpůrce v zákonem stanoveném termínu podle shora uvedeného přípisu ministerstva nesdělil ministerstvu údaje o osobách, které jsou jeho statutárním orgánem, a nepředložil podle shora citovaného přípisu z Kontrolního výboru Poslanecké sněmovny PČR příslušnému orgánu, tj. Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR, výroční finanční zprávu za rok 2015. Odpůrce tedy nesplnil zákonné povinnosti stanovené v § 6 odst. 5, ve spojení s § 9 odst. 3 písm. b) a § 10, a § 18 odst. 1 zákona o politických stranách, přičemž nesplnění každé z těchto povinností představuje zvláštní a samostatný důvod, pro který může Nejvyšší správní soud rozhodnout o pozastavení činnosti strany nebo hnutí (§ 14 odst. 1 zákona o politických stranách). Tyto nedostatky odpůrce nenapravit ani ke dni rozhodnutí soudu.

[15] Ze znění i smyslu § 14 odst. 1 zákona o politických stranách je zřejmé, že také situace, kdy politická strana nebo politické hnutí výroční finanční zprávu nepředložily buď vůbec, anebo je nepředložily se zákonem požadovanými náležitostmi, opodstatňuje pozastavení činnosti politické strany či hnutí.

[16] Vzhledem k tomu, že odpůrce porušil zákon jak ohledně povinnosti ustanovit statutární orgány, tak povinnosti předložit Poslanecké sněmovně Parlamentu České republiky řádnou výroční finanční zprávu, lze nepředloženi této zprávy považovat další, tj. opakované porušování zákona o politických stranách, již podřaditelné pod ustanovení § 4 písm. a) zákona o politických stranách (k tomu viz shodně rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 2. 2016 č. j. Pst 9/2015-26).

[17] Smyslem institutu pozastavení činnosti politické strany je v těchto případech vytvořit právní rámec pro nápravu vadného stavu, a pokud k této nápravě ve stanovené lhůtě nedojde, k následnému podání návrhu na rozpuštění strany. Podle § 14 odst. 2 zákona o politických stranách totiž mohou strany a hnutí při pozastavení činnosti činit pouze úkony zaměřené na odstranění stavu, který byl důvodem k rozhodnutí soudu o pozastavení jejich činnosti, a to nejdéle po dobu jednoho roku.

[18] V této souvislosti Nejvyšší správní soud doplňuje, že podle § 14 odst. 3 zákona o politických stranách, pokud dojde ve stanovené lhůtě k odstranění stavu, který byl důvodem pro pozastavení činnosti strany a hnutí, považuje se činnost strany a hnutí za řádně obnovenou dnem, kterým byla stanovená povinnost uznána za splněnou příslušným orgánem. Jinými slovy, ačkoliv Nejvyšší správní soud na základě zjištěných skutečností rozhodl o pozastavení činnosti odpůrce, nic odpůrci nebrání v tom, aby bezprostředně po splnění zákonných povinností pokračoval v plném rozsahu ve své činnosti. Pozastavení činnosti politické strany či politického hnutí tak nepředstavuje nevratný či dokonce likvidační krok ve vztahu k dotčené politické straně či dotčenému politickému hnutí, ale je třeba jej vnímat jako poslední výzvu ze strany státu k odstranění zjištěných nedostatků, po které teprve může následovat rozpuštění dané politické strany či daného politického hnutí. Teprve v případě, že dotčená politická strana či dotčené politické hnutí na tuto poslední výzvu ve stanovené lhůtě nereaguje, připadá v úvahu druhý krok, tj. rozpuštění politické strany či hnutí.

[19] Nejvyšší správní soud proto rozhodl, že činnost odpůrce se pozastavuje, a to z důvodu nesplnění podmínek uvedených v § 6 odst. 5 a § 18 odst. 1 zákona o politických stranách.

[20] Výrok o nákladech řízení se opírá o § 60 odst. 1 s. ř. s. Procesně úspěšné navrhovatelce, která by jinak měla na náhradu nákladů právo, nevznikly v souvislosti s řízením před Nejvyšším správním soudem náklady nad rámec její běžné činnosti, ze spisu ani jiné nevyplývají, proto jí soud náhradu nákladů řízení nepřiznal.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky podle soudního řádu správního přípustné.

Politické hnutí je **oprávněno** podat návrh podle článku 87 odst. 1 písm. j) Ústavy České republiky, jestliže tvrdí, že rozhodnutí o jeho rozpuštění nebo jiné rozhodnutí týkající se jeho činnosti není ve shodě s ústavními nebo jinými zákony. Návrh lze podat ve lhůtě třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku k Ústavnímu soudu, podání návrhu má odkladný účinek (§ 73 a § 79 odst. 1 věta druhá zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, ve znění pozdějších předpisů).

V Brně dne 5. dubna 2017

Tomáš Langášek
předseda senátu